

10 juni 2018

GODS VERLANGEN VOOR ONS LEVEN

Bijbellezing: Jesaja 55

'Gods wegen zijn hoger dan onze wegen en Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten. Deze tekst uit Jesaja 55 wordt vaak gebruikt als een woord van troost: 'wij begrijpen het niet..., maar wij leggen het in Gods handen. God heeft misschien wel een heel ander plan met ons leven, dan wij kunnen bedenken.' Waar het ons door de vingers glipt, mogen wij vertrouwen op de God Die nooit loslaat het werk van Zijn handen. ... Maar Jesaja heeft volgens mij allereerst een ander doel met deze tekst. Of nu ja Jesaja..., *God Zelf* spreekt hier. Jesaja roept namens God het volk namelijk op tot omkeer, tot bekering, tot een nieuw leven. Jesaja zegt namens God: ⁷'Laat de goddeloze zijn weg verlaten, de man van ongerechtigheid zijn gedachten..., want... Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. (En dan de beroemde tekst: ⁹'Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten.') Jesaja roept het volk Israël op tot omkeer, tot inkeer, tot bekering. Ga niet je eigen weg in je leven. Ga Gods weg. Je moet van koers wijzigen, want... Gods weg is hoger dan jouw weg..., Gods plannen zijn anders dan jouw plannen. Hoger. Van een veel hoger plan. Til je leven daarom op een hoger plan! Op Gods plan.

Nou, daar ging het volgens mij om toen Jesaja deze woorden namens God moest spreken tot het volk Israël, toen ongeveer in de zesde eeuw voor Christus. Jesaja moest zijn volk oproepen tot omkeer en inkeer. Ik ga ons niet vergelijken met het volk Israël uit die zesde eeuw voor Christus, maar ik ga proberen om met u wat dieper in die woorden van Jesaja te duiken om vervolgens ook te ontdekken wat wij voor ons nu hieruit ter harte moeten nemen en mogen meenemen.

Ik noem drie dingen. Het eerste waar ik mee wil beginnen is de manier waarop Jesaja zijn oproep tot het volk begint. Het volk moet dus tot inkeer komen, omkeren, zich weer naar God toekeren... Maar hoe Jesaja dat namens God aan hen vertelt..., dat is zo mooi...: wij horen in Jesaja's woorden God met groot verlangen roepen..., met heel zijn hart roepen en Zijn volk uitnodigen. God probeert Zijn volk als het ware over de streep te trekken. Ik zou haast zeggen: te verleiden. Hoor eens hoe God roept: *O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom! Koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk. ... Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed.* ³*Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven.* God verleidt Zijn volk met gratis wijn en melk, kostbaarheden uit die tijd. Een goede maaltijd. Vreugde in overvloed. 'Dat kan je niet afslaan, toch?!'

Sommige uitleggers hebben in deze woorden van Jesaja het beeld van een waterverkoper gezien:: 'alle dorstige mensen, kom! Water. Jullie die geen geld hebben, kom!' ... Maar dat is het vreemde: deze waterverkoper vraagt geen geld. Je mag kopen zonder te betalen. Met andere woorden: je krijgt het gratis. Genade. Want deze waterverkoper doet niets liever dan uitdelen. Levend water uitdelen. De mensen van de dorst redden. Hun leven redden.

Wat bijzonder hè, hoe God Zichzelf hier aan het volk Israël laat zien. Ze zitten daar met elkaar in en rond de stad Babel, verdreven uit hun land, in een heidense omgeving. Langzaam maar zeker begint mogelijk het besef door te dringen dat deze situatie hun eigen schuld was. Jesaja en al die andere profeten hadden hen hier zo vaak voor gewaarschuwd. Gewaarschuwd tegen het onrecht dat er in de samenleving in stand werd gehouden. Gewaarschuwd tegen hun halfslachtigheid, de oppervlakkigheid in het dienen

van God. Dit kan zo niet langer! Dit neemt God niet! En het is uitgekomen. God nam het inderdaad niet. Deze ellendige situatie van ballingschap, gevangenschap, verdreven zijn uit het Beloofde Land..., daar heeft God de hand in gehad. ... Maar nu komt opnieuw het woord van God tot hen. God Die zo veel te stellen heeft gehad met Zijn volk. En wat doet God in al Zijn heiligheid en majesteit...: Hij probeert het volk tot Hem terug te krijgen..., Hij smeekt hen haast... Hij probeert hen te overtuigen..., te verleiden om terug te komen. ... Maar, Heere God? Ze hebben toch gewoon te luisteren naar U? Stel U toch niet zo nederig op! Alsof zij over hun hart moeten strijken om toch nog naar U terug te willen keren? Dat is toch de omgekeerde wereld zo? Inderdaad. God keert alles om: Hij smeekt..., Hij roept..., Hij lokt Zijn volk..., want Hij verlangt zo naar hen. In al die woorden die God gebruikt om Zijn volk terug te krijgen..., zulke menselijke woorden, waarmee God Zich als het ware zo kwetsbaar maakt..., in die woorden uitgesproken door Jesaja proef ik de diepe liefde van God. Onbegrijpelijke liefde. Liefde die alleen maar Gods eigen liefde kan zijn. ... Pure genade voor Zijn volk. Gratis. De liefde van de God Die denkt aan Zijn verbond met David, de God Die Zich houdt aan Zijn eigen beloften, aan Zijn verbond, onafhankelijk van hoe dat volk van David er van af brengt. Hier spreekt God de Vader, de vader zoals de vader in de gelijkenis van de verloren zoon, de vader die niet zoals alle andere vaders uit die tijd in huis blijft zitten te wachten tot zijn zoon voor hem in het stof zal buigen..., maar die naar buiten rent omdat hij zo graag zijn stoffige, vies geworden zoon in de armen sluit.

In deze woorden van Jesaja ontdek ik Wie deze God van Israël is en Wie deze God ook voor u en mij wil zijn. De zoekende en verlangende God. Niets vragend. Alleen maar aanbiedend. Hij stalt alles voor ons uit wat Hij heeft. God is een voluit gevende God. Zo anders dan al die andere goden van onze wereld die je geld kosten, die je leven opeisen... Kom!

Misschien hebt u of heb jij dit beeld van God vandaag weer even nodig om dat voor je te zien. Israël had het in ieder geval nodig. Zij bevond zich in een crisissituatie, in een geestelijke crisis, zo zei ik al. Misschien dat er wel allemaal vragen op Israël afkwamen: heeft God ons nu afgedaan? Is het een gedane zaak? Of misschien gingen de vragen nog wel dieper: bestaat God überhaupt wel? Waar is Hij dan? ... Nou, hier is Hij! Met al Zijn liefde en verlangen naar je! ..., Misschien hebt u dit beeld van God ook weer even nodig, zoals Israël. In alles wat er op je afkomt in je leven. Misschien loopt je leven wel zo anders dan je je er van had voorgesteld. Of misschien zit je leven ook wel heel erg vol, zoals bij veel mensen. Dat kan ervoor zorgen dat je geloof wat kleurloos wordt, wat mat, wat op de achtergrond verdwijnt. Het is er op zich wel, maar het leeft niet meer zo..., je wordt min of meer geleefd door van alles en nog wat, dat vraagt al zoveel aandacht van je... Al die dingen die je week bepalen en prikkels die je gedachten vullen... Waar is God in het geheel? Nou, hoor! Vandaag roept Hij weer: Kom naar Mij toe! Kom over al die obstakels heen. Die drukten. Die dingen die je leven zo vullen. Die vragen. Die twijfels. Die innerlijke blokkades. Kom! 'Ik verlang naar je!', zegt God. 'Ik heb zoveel voor je uitgesteld: levend water. Wijn en melk. Overvloed. Vreugde. En ik wil het zo graag met je delen! ... Zie je God weer voor je? Dat is God van Israël..., Die ook jouw God wil zijn!

God roept Zijn volk tot inkeer. Hij roept Zijn volk tot Zijn wegen die hoger zijn dan de wegen die Israël op dit moment ging. Door de straf en het oordeel van het moment heen klinkt Gods zoekende liefde, Gods diepe verlangen naar Zijn volk. 'Alle dorstigen, kom tot de wateren'. God spreekt Zijn volk aan als dorstigen, als mensen die dorst hebben. Nou, daar wil ik nu even met u naar kijken, als tweede punt van de preek.

Het beeld van dorst moet voor een Israëliet uit die tijd heel duidelijk en ook indringend zijn geweest. In die tijd van het volk Israël ging het echt om leven of dood. Wel of niet water

beschikbaar hebben om in leven te blijven. Naar God terugkeren is een zaak van leven of dood, zo zei Jesaja dus. Of tot de bron van leven komen..., of geestelijk uitdrogen... en zonder God moeten sterven. 'Zoek de HEERE, terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is' Kom! Het is nu het moment! Je leven hangt ervan af!

Maar ik vraag mij af of iedereen van het volk Israël zich in dit beeld zou hebben herkend. Dorstig? Zijn wij dat? Zijn wij er zo aan toe? Ik denk dat het beeld van 'dorstige mensen' niet iets zegt over hoe de mensen zelf hun leven beleefden, maar hoe God Zijn schepselen in het leven zag staan. God zag hoe dorstig Zijn volk was, terwijl zij dat zelf misschien niet eens door hadden. God zag dat Zijn volk uitgedroogd was, maar – zo gaat het vaak - meestal hebben mensen het niet eens door dat er sprake is van uitdroging, totdat de dokter het zegt.

Hebt u eigenlijk dorst? Ben jij ook zo'n dorstig iemand, waar Jesaja over sprak? ... Ik was afgelopen week wat door een boekje aan het bladeren van Rick Warren, 'Doelgericht leven'. Rick Warren schrijft dat er vijf dingen zijn, waar wij mensen ons door laten leiden. Naar Jesaja 55 toe vertaald: er zijn vijf dingen die ons dorstig maken, die ervoor zorgen dat wij opgemerkt of ongemerkt uitdrogen. Of het er precies vijf zijn, weet ik niet, ik geloof niet zo in systemen, maar ik vond de opsomming wel verhelderend. Ik noem ze daarom even: wat kan ons laten uitdrogen? Wat kan ervoor zorgen dat wij droog komen te staan? Rick Warren vertelt: *schuldgevoelens* allereerst. Dat wij ons leven laten bepalen door het verleden, het verleden ons steeds weer onrustig maakt en ons doet zwerven en vluchten in ons leven. Schuldgevoel: het gevoel dingen niet over kunnen doen. Het gevoel tekort te schieten. En hoe meer je je erop focust, hoe meer dorst je krijgt. De dorst valt niet te lessen. Het is nooit afdoende.

Een ander gevaar van uitdroging is *wrok en boosheid. Bitterheid*. Ook dat kan je helemaal meenemen en je leven beheersen. Het komt er op ongelegen momenten op de verkeerde manier uit..., of het komt er juist niet uit en het vreet je van binnen helemaal op.

Een derde factor waardoor je uitgedroogd kunt raken in je leven betreft *angsten*. Angst als gevolg van ervaringen in het verleden. Maar ook angst en spanning door onrealistische verwachtingen van jezelf. Of angst voor de toekomst. Angst verlamt je. Het ontnemt je de ruimte om te genieten en lief te hebben.

Nog een ander soort gevaar van uitdroging, een heel ander soort, is *materialisme*. Misschien wel wat cliché om dat te noemen, maar ik denk dat wij half niet door hebben hoe onze welvaart, onze ongekeerde middelen en mogelijkheden, ons denken en ervaren bepalen. Geld en goederen geven je een gevoel van veiligheid en zekerheid, maar het is een schijnveiligheid en een schijnzekerheid..., terwijl je er soms alleen maar onrustiger en onzekerder van wordt. Het kan voor een onverzadigbare dorst zorgen, waar je nooit mee klaar bent.

Het laatste wat Rick Warren benoemt als gevaar van uitdroging is *behoefte aan bevestiging*. Behoefte aan bevestiging. Het willen voldoen aan verwachtingen. Verwachtingen van jezelf of van anderen. Verwachtingen van je partner, van je ouders, je familie, je vrienden, of de maatschappij. Het gevoel hebben om te-moeten-voldoen-aan. Jezelf beter voordoen dan je bent. Je kwetsbaarheid en onvolkomenheid niet onder ogen durven zien of te laten zien. Je eigen grenzen steeds maar weer overgaan met alle gevolgen van dien.

Nu, ik weet niet of u een of meerdere van deze dingen in uw eigen leven herkent. Misschien kunt u ook wel andere dingen bedenken waardoor uw leven wordt bepaald, andere dingen die zoals dorst nooit verzadigd raken en zoveel van je eisen: je eigen ik. Je verkeerde gedachten. Je verkeerde verlangens. ...Maar daarom roept God u en mij juist tot Zichzelf: Kom naar Mij toe dorstige mensen! U Die geen geld hebt – u

die zoveel tijd, geld en energie aan die dingen verloren bent geraakt – kom naar Mij toe! Ik vraag niets. Ik geef! Ik geef levend water! Er staat een rijke maaltijd voor je klaar. 'Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed. ³Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven'

God wil jouw leven nieuw maken. Je eeuwige dorst lessen. Een nieuw begin met je maken. En daarom roept Hij je vandaag tot omkeer. Inkeer. Terugkeer. Misschien wel voor het eerst. Of misschien wel voor de zoveelste keer. 'Mijn wegen zijn niet jullie wegen', zegt God. 'Zo hoog de hemel is boven de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan Uw wegen'. Onze menselijke plannen en gedachten zijn vaak te laag, te plat, te oppervlakkig. Wij worden zo vaak meegezogen door het moment, door wat men zegt, door wat je voelt of wat je niet voelt. Jesaja zegt daarom namens God: 'til je leven op een hoger plan. Richt je op Gods wegen. Richt je op Gods gedachten.' Want God kijkt van omhoog, van boven naar je leven, naar deze wereld... en Hij ziet heel andere dingen dan jij en ik. God heeft een plan met deze wereld dat al onze angsten, verlangens, zwoegen en dromen te boven gaat. ... God heeft een liefde voor deze wereld, die alle bevestiging en waardering die wij van mensen kunnen ontvangen, ver overstijgt. ... God ziet ons mensen dorst lijden, ons vechten tegen alle vormen van uitdroging..., maar daarom heeft Hij Zijn Zoon gezonden. In Hem heeft Hij ons laten zien hoe zeer wij Hem aan het hart gaan... en wat Hij voor ons over heeft... en dat Hij u en jou nooit zou willen loslaten, in welke omstandigheden wij ons ook bevinden. Hij wil je voor eeuwig vasthouden. Je leven is niet even, maar voor eeuwig bedoeld. Richt je op die God. Op Zijn wegen. Op Zijn gedachten. En je zult je dorst mogen lessen, zoals niets je dorst zou kunnen lessen.

Als Jesaja zo Gods verlangen naar Zijn volk vertolkt..., het volk als het ware tot God teruglokt..., het volk op die gedachten en wegen van God wijst, Gods wegen en gedachten die al ons tobben, zoeken en lopen te boven gaat..., dan maakt Jesaja nog één punt. En dat is het laatste punt van de preek, heel kort nog:

Jesaja ziet vervolgens in gedachten heel de schepping blij zijn. De bergen en heuvels juichen, zegt Jesaja. De bomen klappen in hun handen. Een doornstruik verandert in een kostbare cipres. En een distel in een mirteboom. Heel de schepping verandert..., ondergaat een metamorfose, krijgt een glans, een vreugde..., alles doet mee. Zo ziet Jesaja het volk Israël al uit Babel, waar zij gevangen zat, uittrekken. Een nieuwe uittocht. De bomen langs de kant staan te klappen. De bergen waar het volk door moet juichen en moedigen hen aan. De distels op de weg veranderen voor hen in prachtige struiken. Nou, dat gebeurt er met je leven, als je je tot God keert. Dat gebeurt er met je als je Gods woorden tot je neemt en daarop antwoord geeft. Want Gods woord keert niet vruchteloos terug, zo zegt Jesaja. Het brengt leven. Prachtig leven. Vruchtbaar leven.

Als wij zo Gods wegen die onze wegen overstijgen, zoeken... en afscheid nemen van onze eigen gekozen wegen..., als wij Gods gedachten onze gedachten laten vullen..., dan zal er een nieuwe werkelijkheid voor ons ontstaan. Dan zal het alledaagse leven een veel diepere dimensie, of laat ik het beter zeggen: een hogere dimensie – mogen ontvangen: vervuld van Gods liefde. In vertrouwen op Gods zorg. In afhankelijkheid van Gods leiding. Verbonden met Jezus en Hem volgend. Een vruchtbaar leven tot zegen voor de ander ... Als wij zo ons omkeren naar God, dan zijn wij niet ver meer af van het moment dat eens echt hemel en aarde zullen juichen, dat bomen zullen klappen, bergen zullen juichen... en wij met hen.